

ULUSLARARASI SOSYAL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ THE JOURNAL OF INTERNATIONAL SOCIAL RESEARCH

Cilt: 12 Sayı: 67 Yıl: 2019
www.sosyalarastirmalar.com
Issn: 1307-9581

Volume: 12 Issue: 67 Year: 2019
www.sosyalarastirmalar.com
Issn: 1307-9581

Doi Number:
<http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2019.3715>

ULUSAL CEPHE VE DAYANDIĞI SİYASİ MİRAS* THE NATIONAL FRONT AND ITS POLITICAL HERITAGE

Murat AKTAŞ**

Öz

Ulusal Cephe, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Fransa'nın sömürgelerinde çıkan bağımsızlık savaşlarında yaşadığı yenilgi ve bu savaşların sosyal ve ekonomik sonuçlarını içine sindiremeyen aşırı sağcı, ırkçı, milliyetçi, popülist, otoriter, monarşist ve kolonyalist hareketlerin mirası üzerinden şekillenmiştir. Genç Ulus (*Jeune Nation*), Gizli Ordu Örgütü (*Organisation Armée Secrète-OAS*), Yeni Düzen (*Nouvel Ordre*) ve GRECE (*Groupement de Recherche et d'Etudes pour la Civilisation Européenne-Avrupa Medeniyeti İçin Araştırma ve Çalışma Grubu*) gibi oluşumlar bu hareketlerin önemlilerindedir. Bu hareketlerin de kaynağı olan tarihi miras uzun bir geçmişe dayanmaktadır. 19. Yüzyıl Fransa'sındaki Bulanjist (*Boulangiste*) Hareket ile 20. Yüzyıl ortalarındaki Pujadist (*Poujadiste*) Hareket'in günümüzde Ulusal Birlik (*Ressemblement National-RN*) olarak adlandırılan Ulusal Cephe üzerinde ciddi etkileri vardır. Bu çalışma GRECE, Bulanjist ve Pujadist hareketlerin Ulusal Cephe üzerindeki etkilerini analiz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ulusal Cephe, Pujadizm, Bulanjizm, GRECE, Fransa.

Abstract

The National Front was shaped by the legacy of the extreme right-wing, racist, populist, authoritarian, monarchist and colonialist movements that could not absorb the social and economic consequences of France's defeat in the wars of independence in the ex-colonies after the Second World War. The organizations such as the Young Nation (*Jeune Nation*), the OAS (*Organization Armée Secrète*), the New Order (*Nouvel Ordre*) the GRECE (*Groupement de Recherche et d'Etudes pour la Civilisation Européenne-European Research and Working Group for Civilization*) are some important of these movements. The historical heritage, which is the source of these movements, is based on a long history. The Boulangist Movement in 19th-century and the Poujadist Movement in the mid-20th century have a serious impact on the National Front, now called the National Rally (*Ressemblement National-RN*). This study analyses the effects of GRECE, Boulangist and Poujadist movements on the National Front.

Keywords: The National Front, Poujadism, Boulangism, GRECE, France.

GİRİŞ

Fransa'da İkinci Dünya Savaşı'nın ardından iyice zayıflamış olan aşırı sağ, 1950'li yıllarda yeniden ivme kazandı. Fransız toplumunda, 1950'lerde az da olsa aşırı sağ görüşlere sahip grupların olduğu bilinmektedir. Bunlar özellikle askeri camiada ve güvenlik bürokrasisinde göze çarpmaktadırlar. Bunun yanısıra sömürgelerden çıkarları olan iş dünyası ve esnafın içinde de hatırı sayılır bir aşırı sağ destekçisi

* Bu çalışmadaki bilgilerin bir kısmı TÜBİTAK 2219 Yurt Dışı Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı (2017/2) tarafından desteklenen "Ulusal Cephe Göç ve Müslümanlar" başlıklı projeden alınmıştır.

** Doç. Dr., Muş Alparslan Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi Ve Kamu Yönetimi Bölümü, Öğretim Üyesi, muratmha@hotmail.com

olduğu bilinmektedir. Bu aşırı sağ hareket ve grupların ortak özellikleri ise anti-komünist, anti-modernist, antisemit, yabancı düşmanı ve imparatorluk nostalgisine dayalı görüşlere sahip olmalarıdır. Özellikle Fransa'nın sömürgelerindeki egemenliğini kaybetmesine tepki gösteren ve örgütlenen aşırı sağ gruplar dikkat çekmektedir. Örneğin Fransa'nın Çin Hind'i'ndeki bağımsızlık savaşı sürerken (1946-1954) buradaki yenilgiyi içine sindiremeyen ve sömürgeciliği savunmaya devam etmek isteyen bir grup genç asker 1949'da Genç Ulus (*Jeune Nation*) oluşum etrafında örgütlendi. Genç Ulus Hareketi 28 Mart 1950'de kuruluş dilekçesini valiliğe vererek kuruluşun resmen gerçekleştirdi. Kendisini açıkça neo-faşist olarak ilan eden Genç Ulus, Alman SS *Waffen* Bölüğü'nün ve Fransız Popülist Partisi'nin amblemi olan aynı zamanda Hristiyanların simgelerinden biri olan haçın Kelt versiyonunu (Kelt Haçı) seçmişti. Albert Heuclin tarafından kurulan bu aşırı sağcı hareketin başkanı François Sidos oldu. Genç Ulus özellikle aşırı sağcı öğrencilerin ilgi gösterdiği bir hareketti.

Genç Ulus'u müteakiben bu kez Cezayir'in bağımsızlığına tepki olarak yine 1950'lerde başka aşırı sağ organizasyonlar gelişti. Dolayısıyla 1946-54 Hind Çini'ndeki bağımsızlık savaşı ile Cezayir'de 1954-1962 yılları arasında süren bağımsızlık savaşı Fransa'da aşırı sağcıların örgütlenmesine olanak sağladı. Özellikle Hind Çini'nin kaybedilmesinden sonra Cezayir'de süren Cezayir bağımsızlık savaşı milliyetçi Fransızlardaki aşırı sağcı duyguları harekete geçirerek aşırı sağcı milliyetçi, monarşist ve sömürgeci hareketlere destek sağlamaya yaradı. Böylece İkinci Dünya Savaşı'nda büyük yenilgiye uğrayan Faşizm ve Nazizm tecrübesine rağmen Avrupa'da aşırı sağ marjinal ve kriminal bir dünya görüşü olarak kabul edilip toplumun geniş kesimleri tarafından utançla anılırken, 1950'ler ve 60'larda Fransa'da bu görüşler değişik biçimlerde örgütlenme olanağı buldu. Ve buradan kaynağını alarak örgütlenen Fransız Ulusal Cephesi 1972 yılında kuruldu. Parti'nin başına Jean-Marie Le Pen getirildi. Jean-Marie Le Pen 2011 yılına kadar partiyi yönetti. 2011 yılında Ulusal Cephe'nin liderliğini babasından devralan kızı Marine Le Pen, partinin söylemini daha popülist bir çizgiye yöneltti. Ayrıca 2018 Haziran'ında Parti'nin ismini Ulusal Birlik (*Ressement National-RN*) olarak değiştirdi. Ulusal Cephe 1980'lerin ortalarından itibaren sadece Fransa'da etkili bir siyasi aktör olarak kalmadı aynı zamanda Avrupa'daki diğer aşırı sağcı partilere de örnek ve rol model oldu.

1. ULUSAL CEPHE'NİN KURULUŞU

Fransız milliyetçileri Fransa sömürgesi olan Cezayir'in bağımsızlığına kavuşmasını engellemek için "Gizli Ordu Örgüt"ünü (*Organisation Armée Secrète-OAS*) kurdular. General Raoul Albin Louis Salan tarafından yönetilen OAS'lılar Cezayir'in bağımsızlığına kavuşmasını engellemek için bombalama eylemleri ve suikastlar dâhil olmak üzere çok sayıda terörist eylemler gerçekleştirdiler. OAS'lılar özellikle Cezayir Bağımsızlık Savaşı'nın son yılında hem Cezayir'de hem de Fransa'da Cezayir'in bağımsızlığını destekleyen çok sayıda insanı öldürdüler. OAS, özellikle Cezayirli Müslümanlar ve "aşırı liberal" olarak tanımladıklarına yönelik saldırılar ve infazlar gerçekleştirdi (Koomen ve Pligt, 2015, 2). Ancak bütün saldırı ve katliamlara rağmen Cezayir'in bağımsızlığına kavuşmasını engelleyemediler.

Özellikle, asker, emekli asker ve memurların öncülük ettiği muhalif bir paramiliter örgüt olan OAS, o zamanlar Fransız sömürgesi olan Cezayir'de çıkarları olan Fransızlardan da ciddi destek görüyordu. Cezayir'in bağımsızlığına kavuşması ile birlikte Cezayir'i terk etmek zorunda kalan yaklaşık bir milyon Fransız Fransa'ya dönmek zorunda kaldı. Fransa'ya dönenlerin büyük bir kısmı uzun yıllar aşırı sağcı hareketleri desteklediler. Bu destekçiler sadece aşırı sağcı hareketleri desteklemekle kalmadılar aynı zamanda ırkçı görüşlerle Arap ve Müslüman karşıtlığının yayılmasına da katkıda bulundular (Betz ve Immerfall, 1998).

Charles de Gaulle'ün Eylül 1959'da Cezayir'e bağımsızlık¹ yolunu açmasıyla birlikte buna karşı çıkan paramiliter örgüt üyeleri Fransa'ya döndüklerinde aşırı sağcı oluşumlar etrafında örgütlenmeye başladılar. OAS üyesi olan Jean Marie Le Pen de bunlardan biriydi. O zamanlar 28 yaşında olan Le Pen aynı zamanda Pujadist Hareket sayesinde Fransız Parlamentosu'na giren en genç milletvekili olmuştu.

Cezayir'in 1962'de bağımsızlığına kavuşması Fransız sağ için büyük bir yenilgi oldu. Böylece Fransız aşırı sağ 1960'larda ciddi bir çıkmaza girdi. Aşırı sağa öncülük eden Pierre Poujade'in liderliğindeki Tüccarlar ve Esnaf Birligi (*Union des Commerçants et Artisans-UDCA*) özellikle Cezayir konusunda verdiği taahhütleri yerine getirememiş ve bu yenilgi taraftarları arasında ciddi bir moral bozukluğuna yol açmıştı. Bir yandan bu ağır yenilgi diğer yandan Avrupa'da özgürlükçü hareketlerin hızla gelişip yayılması Fransız aşırı sağının önemli oranda küçülmesine neden oluyordu. Pujadist Hareket de gittikçe marjinalleşiyordu

¹ Aslında Cezayir'in Fransız toprağı olarak kalmasını sağlamak için iktidara getirilen Charles de Gaulle; 16 Eylül 1959'da yaptığı açıklamada Cezayir için üç seçenek içeren bir yol haritası önerdi. Bunlardan biri entegrasyon, diğeri Fransa ile sıkı bağları olan bir tür özerklik ve tamamen bağımsızlık. Charles de Gaulle, *Discours et Messages: Avec le Renouveau* (Mai 1958-Juillet 1962), 1973.

(Crépon, 2007). Aşırı sağın etrafında küçük küçük öğrenci grupları ve Hind Çini ve Cezayir'deki paramiliter güçler ve yakınları kalmıştı. Dolayısıyla aşırı sağın bu hareketin dağılmasını engelleyecek ciddi bir çalışmaya ihtiyacı vardı. Böyle bir ortamda 1968 Mart'ında 40 kişilik bir grup GRECE'yi (*Groupement de Recherche et d'Etudes pour la Civilisation Européenne*-Avrupa Medeniyeti İçin Araştırma ve Çalışma Grubu) kurdu. GRECE'in kuruluşu 1969'da resmileştirildi.

Bu arada aşırı sağcı bir siyasi parti kurma çalışmalarına başlayan Cezayir Savaşı'ndaki paramiliterler ve eski askerler, 15 Aralık 1969'da Yeni Düzen (*Nouvel Ordre*) hareketini kurdular. Yukarıda sözü edilen Genç Ulus hareketi gibi Nazi Alman *Waffen SS* Bölüğü'nün sembolü olan Kelt Haçı'nı sembol olarak kullanan Yeni Düzen'in 9 Mart 1971 tarihinde yapılan toplantısına 3 bin kişi katıldı.

Yeni Düzen Hareketi'nin Haziran 1972'de düzenlenen İkinci Kongresi'nde, milliyetçileri bir çatı altında toplayacak bir siyasi parti oluşturmak için "Ulusal Cephe Stratejisi" kabul edildi. Yeni Düzen liderlerinin legal bir parti kurma düşünceleri aslında önemli oranda aşırı sağcı hareketin marjinalikten kurtularak legal alana girmesi için bir taktikti (Camus, 2014, 6; Albertini ve Doucet, 2014). Bu aynı zamanda aşırı sağcı militan ve grupların dağılmasını engelleyecek ve koşullar olgunlaşmaya kadar onları bir çatı altında tutmaya yarayacaktı. Ayrıca ve hatta belki de en önemlisi bunların içinde Hind Çini ve Cezayir gibi eski sömürgelerde suça bulaşmış çok sayıda militan bulunmaktaydı. Bunların bir güç olarak bir arada tutulması ileride olası yargılanmalarını da engelleyecekti ki nitekim öyle oldu. Aşırı sağcı, sistem karşıtı ve devrimci bir örgüt olduğunu savunan Yeni Düzen, 1973'te taraftarlarının katıldığı şiddet olayları nedeniyle kapatılana kadar varlığını sürdürdü.

Böylece kuruluşunda tam adı Fransız Birliği Ulusal Cephesi (*Le Front National Pour L'unité Française-FNUF*) olan *Front National* (Ulusal Cephe), 5 Ekim 1972'de, Paris'te kuruldu (Gaucher, 1995). Yeni Düzen Hareketi'nin himayesinde gerçekleşen kuruluş toplantısına ancak 70 kişi katılmıştı. Bunların büyük bir kısmı da aşırı sağ hareket ve grupların ileri gelenleriydi. Partinin ismi daha sonra kısaltılarak Ulusal Cephe (*Front National-FN*) şeklinde telaffuz edildi. *Front National* ismi 2018 yılında Marine Le Pen tarafından Ulusal Birlik (*Rassemblement National*)² olarak değiştirildi. Ulusal Birlik ismi ise Nazi Dönemi işbirlikçi Fransız Vichy Hükümeti dönemindeki faşist parti olan *Rassemblement National Populaire* (RNP) ismini hatırlatmaktadır.

Front National'ın parti olarak kuruluş belgesi 27 Ekim 1972 tarihinde eski Nazist (*Waffen-SS*) olduğu söylenen Pierre Bousquet ve Jean-Marie Le Pen tarafından Paris Valiliği'ne (Prefektörlüğü'ne) verildi. Vietnam ve Cezayir gibi Fransız eski sömürgelerinde savaşa katılmış olan eski teğmen ve 1956'da milletvekili seçilmiş olan Pujadist Hareket üyesi Jean-Marie Le Pen'in hareketin başına getirilmesi kararlaştırıldı. Jean-Marie Le Pen'in Parti'nin başkanlığına getirilmesi Le Pen'in daha önce seçilmiş milletvekili olmasının partinin meşruiyetine katkı sağlayacağı düşüncesine dayanıyordu (Sirinelli, 1995, 574). Cezayir'in kaybedilmesini kabul etmeyenler, Cumhuriyet'e karşı olan monarşistler ve aşırı sağcılar Ulusal Cephe'de toplanmışlardı (Müller, 2017, 38).

2. ULUSAL CEPHE'NİN DAYANDIĞI SİYASİ MİRAS

Jean-Marie Le Pen'in yanı sıra Ulusal Cephe'nin kurucu liderlerinin birçoğu da aynı zamanda OAS ve Yeni Düzen gibi aşırı milliyetçi paramiliter gruplar ve örgütlerin mensuplarıydı (Albertini ve Doucet, 2014). Örneğin Dominique Venner OAS'ın kurucularındandı. Yine Ulusal Cephe'nin kurucularından biri olan François Brigneau Yeni Düzen'in liderlerindendi. Aynı şekilde partinin önemli kadrolarından biri olan François Duprat da yine aşırı milliyetçi hareketin ileri gelenlerinden biri olarak bilinmektedir. Göçmen sorununu Ulusal Cephe'nin temel meselelerinden biri olarak kabul edilmesini sağlayan Duprat aslında partinin bugünkü başarısının temel aktörlerinden biridir. İlerleyen bölümde görüleceği gibi bunlar aynı zamanda ırkçılığın yeniden yorumlanarak Avrupa'ya yerleşmesinde rol alan önemli aktörler olacaktır.

Partide Le Pen'in sağ kolu gibi görünen François Duprat Genç Ulus (*Jeune Nation*) hareketinden geliyordu. Yukarıda belirtildiği gibi Fransız aşırı milliyetçi öğrenci hareketlerinden biri olan Jeune Nation Fransız aşırı sağcı öğrenci hareketleri federasyonu FEN (*Fédération des étudiants nationalistes*) bileşenlerinden biriydi. Bu hareket de Fransa'nın eski sömürgesi Hind Çini'nde yürüttüğü savaşı (1946-1954) kaybetmesine tepki olarak 1950'de genç Fransız subayların öncülüğünde kurulmuştu.

Jean Marie Le Pen'in liderliğine getirildiği partinin "Ulusal Cephe" olarak adlandırılmasının amacı ise farklı partilere oy veren farklı eğilimlere sahip bütün aşırı sağ hareket mensuplarını aynı ortak bir "Cephe" etrafında birleştirmektir. Ayrıca Yeni Düzen Hareketi'nin bazı liderleri siyasi parti kavramını pek benimsemiyorlardı. Başlangıçta aşırı milliyetçi, anti-komünist ve kolonyalist bir söyleme sahip olan Ulusal Cephe'nin en önemli amaçlarından biri kimlik siyaseti ile milliyetçiliği örgütleyerek özellikle muhafazakâr

² Bu çalışmada genel olarak isim değişikliğinden önceki süreç için Ulusal Cephe ismi kullanılacaktır.

merkez sağ siyasi partilerin de sağında yer alan tüm milliyetçileri ve ırkçıları bir güç haline getirmektir. Ulusal Cephe'nin kuruluş amaçlarından biri de milliyetçileri seçimlerde temsil ederek aktif kalmalarını sağlamak ve silinip ortadan kaybolmalarını engellemektir.

Batı Avrupa'daki benzer hareketlere ilham kaynağı olacak ve onları besleyen önemli akımlarından biri haline gelecek olan Ulusal Cephe'nin kuramcıları; Nazi mirasından dolayı o zamanlar Avrupa'da mahkûm edilmiş olan ve daha tepkiyle karşılanan aşırı sağcı ve ırkçı kimlik siyasetini faşist ve Nazist mirasından kurtararak yeni bir dil ve söylem ile meşrulaştırmak istiyorlardı. Amaç geniş tabanlı bir milliyetçi parti kurarak "Batı'yı savunmak"tı.

Yeni Düzen Hareketi'nin kurucu liderlerinden François Brigneau: "İrkımız gibi beyaz, kanımız gibi kırmızı ve umutlarımız gibi yeşil devrimci bir parti kurmalıyız" (Le Monde, 1970) diyerek Yeni Düzen'in geleceğe yönelik planlarını dile getiriyordu. Yeni Düzen'in geleceğe yönelik siyaseti ise Yeni Sağ'ın (*Nouvelle Droite*) ilham kaynağı olacak ve dönüşerek geniş bir kesimde yayılacaktı.

Ulusal Cephe'nin Nazi hareketi ile bağlantılarını araştıran Golsan gibi yazarlar bu partinin kurucuları ileri gelenlerinin birçoğunun Nazilerle ilişkileri olduğu konusunda bilgiler vermektedir (Golsan, 1998). Ancak Ulusal Cephe'nin Nazilerle ilişkilerinin yanı sıra 19. ve 20. Yüzyıldaki Fransız aşırı sağ ve popülist hareketlerle yakın bağlantısı bulunmaktadır. Ulusal Cephe'nin kökenleri İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra kurulan emperyalist, sömürgeci paramiliter örgütlerin yanı sıra, 19. Yüzyıl Fransa'sındaki Bulanjist (*Boulangiste*) Hareket ile 20. Yüzyıl ortalarındaki Pujadist (*Poujadiste*) Harekete dayanmaktadır (Renton, 1999, 379-383).

Fransız Ulusal Cephesi'nin bu sözü edilen hareketlerin mirasından ciddi biçimde etkilendiği görülmektedir. Fransa'da sağ popülist ve aşırı sağ siyasi parti ve hareketlerin kaynağı siyasal olarak 19. Yüzyıla dayanmaktadır. Günümüz Fransız aşırı sağ popülizmini anlamak açısından semptomatik olarak incelenmesi gereken en az iki önemli aşırı sağ popülist hareket vardır. Bunlardan biri 19. Yüzyıl sonlarında Üçüncü Cumhuriyet'te ortaya çıkmış olan Bulanjizm diğeri ise 20. Yüzyıl ortalarında Dördüncü Cumhuriyet'te öne çıkan Pujadist Hareket olarak tarif edilebilir (Saç, 2017, 262). Yine Ulusal Cephe'ye ideolojik argümanlar üreten GRECE de ayrıca önemlidir. Ancak bu durum Ulusal Cephe'nin kurucularının Nazi Hareketi ile bağlantılarını da örtemez.

Pujadist Hareket, özellikle Ulusal Cephe ile organik bir bağı olması ve İkinci Dünya Savaşı sonrası bir hareket olması nedeniyle bu partinin dayandığı geçmişin anlaşılması için önemlidir. Çünkü Jean-Marie Le Pen Ulusal Cephe'nin başkanı olmadan önce Pujadist Hareketten milletvekili seçilmiştir. Pujadist Hareket görece kırsal-yerel bir hareket olarak örgütlenmeye başlamış ve hızla "anti-parlamentar bir güç" olarak parlamentoda ciddi bir temsil oranına kavuşmuştur. Ulusal Cephe ile direk bağlantısı olduğu için burada Pujadist Hareket'ten detaylı bir şekilde söz etmek bu hareketin kökenini ve karakteristiğini anlamak için yerinde olacaktır.

3. PUJADİST HAREKET (1953-1958)

Fransa'da İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra gelişen ve Ulusal Cephe'nin kuruluşunu gerçekleştiren aşırı sağ harekete kaynaklık eden görüşlerin bir kısmı Pujadist Hareket ve Pujadist Hareket'in doğduğu Esnaf ve Tüccarları Koruma Birliği (*Union de Défense des Commerçants et Artisans-UDCA*) tarafından siyasete taşınmıştı. Pujadisme, Aşırı sağcı Fransız dergisi *Action Française*'in ve Fransız faşist partisi Fransız Halk Partisi (*Parti Populaire Français-PPF*)³ üyesi olan Pierre Poujade'nın Fransa'nın Lot bölgesinden başlayıp yerelde örgütleyerek mobilize ettiği Dördüncü Cumhuriyet karşıtı siyasi halk hareketi olarak bilinmektedir. Fransa'da ekonomik ve sosyal değişime direnişin ve faşizmin belirmesinin bir simgesi olarak görülen bu Pujadist Hareket (Vardar, 2004) kimilerine göre aşırı sağ bir hareket olarak görülürken kimilerine göre aşırı sağ özellikler taşıyan, aşırı sağa savrulan ama faşist bir hareketin bütün özelliklerini taşımayan bir hareket olarak değerlendirilmektedir (Shields, 2000). Buna karşın hareketin Ulusal Cephe üzerindeki önemli etkisi yaygın olarak bilinmektedir.

1953'te Esnaf ve Tüccarları Koruma Birliği'ni (*Union de Défense des Commerçants et Artisans*) kuran Pierre Poujade bu hareketin lideri haline gelmeden önce küçük bir kasabada bir kırtasiye dükkânı işletmekte ve aynı zamanda belediye meclis üyeliği yapmaktaydı. Bazı kaynaklarda Pujadist Hareketin lideri olmadan önce 'sıradan halk'ın sıradan bir üyesi (Saç, 2017, 262) olarak ifade edilen Pierre Poujade, aslında gençliğinden itibaren aşırı sağ hareket ve partiler içinde yer almış biriydi. Gençliğinde Jacques Doriot liderliğindeki faşist Fransız Halk Partisi'ne (PPF) üye olan Pierre Poujade, 1940 ve 42 yılları arasında Hitler

³ Fransa'nın ilk faşist partisi olarak bilinen Fransız Halk Partisi (*Parti Populaire Français-PPF*) 1936'da Jacques Doriot tarafından kuruldu. Bu parti de yine seltik haçını amblem olarak kullanıyordu. Faşist ve Nazi işbirlikçisi bir parti olarak 1944'de kadar varlığını korudu. 1940'ta Ulusal Halk Federasyonu'na (*Rassemblement National Populaire-RNP*) dahil oldu.

ve Nazi işbirlikçisi Philippe Pétain'ın Ulusal Devrim (*Révolution Nationale*) hareketini destekledi (Douglas, 2003). Cezayir'in Fransız sömürgesi olarak kalmasını savunan Pierre Pujade, gönüllü olarak Cezayir'e giderek buradaki Özgür Fransız Gücü'ne katılmıştı.

Pujadist Hareketi ortaya çıkaran önemli ekonomik ve siyasi nedenler bulunmaktadır. İkinci Dünya Savaşı'nın ertesinde Fransa; Nazi Rejimi ile işbirliği yapan Vichy rejiminden yeni çıkmış, istikrarsız bir Dördüncü Cumhuriyet yönetimi olarak, ekonomik bakımdan sıkıntılar yaşamaktadır. Özellikle Hind Çini ve Cezayir'deki bağımsızlık savaşları ile uğraşmakta olan Fransa bu savaşları finanse edebilmenin çarelerini aramaktadır. Bunun üzerine bir de 1950'de çıkan Kore Savaşı başlamıştır. Bütün bu savaşlar ülke ekonomisine ağır yükler getirmiş ve ülkede ciddi ekonomik sorunlar baş göstermiştir. Bütçe dengesini sağlamakta zorlanan hükümet, artan harcamaları karşılamak için çareyi vergi artırımında bulmuş ve vergileri arttırmıştır (Owczarek, 2015, 32). Böylece bu süreçte küçük esnaf ve tüccarlar ciddi ekonomik sıkıntılarla boğuşurken, hükümet ek vergiler getirmiş ve bu maliye politikalarına karşı tepkilerin daha da büyüyerek yayılmasına neden olmuştur. Vergide yapılan düzenlemeler sonucunda merkezi ve yerel vergilerin fiyatlara eklenmek suretiyle doğrudan tahsil edilmek istenmesi tepkilere neden olmuştur. Ayrıca bu dönemde vergi kaçırılmasını önlemek için denetimler sıklaştırılmış ve vergi kaçırmanın cezaları da ağırlaştırılmıştır.

Diğer yandan Fransa'da halkın büyük kısmının göç etmesi nedeniyle zirai üretim azalmış ve halkın gelirlerinde ciddi azalmalar yaşanmıştır. Bu durum aynı zamanda küçük esnafı da ciddi biçimde etkilemiş ve ödemekte zorlandıkları vergilere karşı tepkilere yol açmıştır. Bu arada ticari sektör gittikçe merkezileşmiştir. Pujade Hareketinin geliştiği bu dönemde 3.000 ticarethanenin kapandığı belirtilmektedir. Dolayısıyla aşırı yoksulluğun Pujadist Hareket'in gelişmesinin en önemli nedenlerinden biri olarak öne çıktığı görülmektedir.

Sonuçta yoksulluk ve hükümetin uyguladığı politikalar karşısında vergi direnişi başlamış ve kısa zamanda isyana dönüşmüştür. Fransa'nın en fakir bölgelerinden biri olan Lot bölgesindeki Saint-Céré'de ertesi gün maliye müfettişlerinin geleceği ve esnafları denetleyeceği bilgisinin gelmesi üzerine esnaflar belediye binasında 22 Haziran 1953 günü bir toplantı yaparak bu denetime karşı direnme kararı almışlardır. Ertesi gün kasabaya gelen müfettişler, esnafın sıkı direnişi ile karşılaşmış ve hiçbir denetim işlemi yapmadan geri dönmek durumunda kalmışlardır. Böylece Pierre Pujade'ın öncülük ettiği, devletin vergi politikalarına karşı başlayan bu olay, kısa sürede tüm Fransa'yı etkileyen bir harekete dönüştü. Aslında bu dönemde vergi sistemi karşılığı o kadar yaygındı ki Pujadist Hareket insanların tepkilerini kolayca bir yere kanalize ederek bunu bir direnişe dönüştürmeyi başarmıştı.

Devletin ağır vergilendirme sistemine karşı sert eleştiriler yapan Pujade ve hareketi başlangıçta apolitik bir tavır sergilemekte ve rejimle ilgili herhangi bir eleştiri yapmamaktaydı. Hareketin bütün eleştirileri vergilendirme ile ilgiliydi. Vergi sistemi ile ilgili basit düzenlemeler talep eden, bunun için de kırsal yerel karşı koyuş şeklinde işleyen bu direniş hareketi, zamanla genişleyerek toplumun farklı kesimlerinin desteğini aldı. Başlangıçta rejimle ilgili bir sorunları olmayan popülist eşitlikçi bir yapıda olan ve küçük mülk sahipliğine dayanan demokratik, jakoben ideal yanlısı (Goodliffe, 2012) hareket daha sonra anti-parlamentar, monarşist ve militarist sağcı popülist bir yapıya evrildi.

Ancak Pujadist Hareket güçlendikçe İkinci Dünya Savaşı sonrasında oluşan parlamenter sisteme karşı bir söylem geliştirdi. Esnaf ve tüccarların içinde bulunduğu kötü koşulların, ekonomik sıkıntılarının (özellikle tarım krizi), kolonyal problemlerin (Cezayir meselesi) sorumlusu olarak Dördüncü Cumhuriyet'i suçlayan Pujadist Hareket, aynı zamanda ulusal ve uluslararası büyük işletmelere karşı küçükleri savunan bir söylem geliştirmeye başladı (Vardar, 2004). Bu söylem Pujadist Hareketi hızla büyütürken ülkede ciddi bir etki yarattı.

Bazı uzmanlar Pujadist Hareketi aynı zamanda İkinci Dünya Savaşı sonrası Fransa'daki ilk küreselleşme karşıtı hareket olarak da göstermektedirler. Pujadist Hareket'in ortaya çıktığı dönemde Amerika Birleşik Devletleri'ndekinin aksine Fransa'da (1953'te) henüz süpermarketler gelişmemişti. Dolayısıyla Pujadistler bu anlamda geleceği iyi okumuş (Rioux, 1981, 12; Lipsedge, 1956, 85) ve söylemlerini ona göre geliştirmişlerdi. Eğer düzen böyle devam ederse küçük esnafın ileride yok olacağı propagandasını yapan Pujadist Hareket büyüklere karşı küçükleri koruma vaadinde bulunmuştu. Pujadistler artık "koka kola" (*coca cola*) Fransa'sına karşı "koko riko" (*coco rico*) Fransa'sını savunuyorlardı (Pujade, 1955; Rioux, 1981). Pujadistlerin sloganları; "vampir devlete", büyük şirketlere, büyük sanayicilere, uluslararası şirketlere, bankalara ve finansçılara karşı, teknokratlara ve politikacılara karşı, sömürücülere ve kan emicilere karşı halkı birleşmeye çağırıyordu (Shields, 2004).

Aynı zamanda modernleşme karşıtı bir söylem geliştiren Pujadist Hareket, böylece kendisini

kendinden öte kılacak can yakıcı bir meseleye dokunmuş ve bu sayede özellikle esnaf ve zanaatkârların desteğini kazanmıştı. Modernleşmeye ve “vampir devlet”e karşı etkili bir söylem kullanan Hareket’in bu söylemi kısa sürede tüm sorunların ifade biçimine dönüşmüştü. Böylece özellikle ekonomik olarak az gelişmiş merkez ve güneybatı bölgelerinde yaşayan çiftçiler ve küçük işletmeciler tarafından desteklenen Poujadist Hareket kısa sürede ünlenerak siyasi bir güce dönüştü (Saç, 2017).

Pierre Poujade önce 29 Kasım 1953’te Esnaf ve Tüccarları Koruma Birliği’ni (*Union de Défense des Commerçants et Artisans-UDCA*) kurdu. UDCA iki yıl içinde 400.000 üyeli ve ülkenin en güçlü bir siyasi hareketlerinden birine dönüştü. Böylece Pierre Poujade’in kurduğu ve liderliğini yaptığı Fransız Birliği ve Kardeşliği Partisi (*Union et Fraternelle Française-UFF*) 1956’da yapılan erken seçimlerde % 11.6 oy alarak 52 sandalye kazandı (Vardar, 2004, 98). UDCA listesinde seçilen en genç meclis üyesi ise daha sonra UDCA’nın gençlik kolları lideri olan Jean-Marie Le Pen’dir. Nitekim daha sonra Ulusal Cephe’nin başına geçecek olan Jean Marie Le Pen de aslında bu Pujadist Parti’den milletvekili seçilmişti. Sömürgeciliği savunan Poujade’in hararetle savunduğu konulardan biri Cezayir’in Fransız egemenliğinde kalmasıydı (Crépon, Dézé ve Mayer, 2015, 32).

Charles de Gaulle’ün başkanlığında 1958-59’da Beşinci Cumhuriyet’in kurulmasıyla birlikte Pujadist Hareket Fransız siyasi tarihinden kayboldu. Ancak ömrü çok kısa sürse de bu Hareket Fransız siyasetinde kalıcı izler bıraktı. Özellikle Pujadist Hareket’ten parlamentoya girerek daha sonra Ulusal Cephe’nin genel başkanı olan Jean Marie Le Pen, bu hareketin izlerini günümüze kadar taşımayı başardı.

Pujadist Hareket en güçlü olduğu zamanda 1950 ve 60’larda bütün Fransız aşırı sağcılarını bir çatı altında toplayamamış ve seçimlerdeki başarısını tekrarlayamamıştı. Le Pen 1965’teki seçimler için milliyetçilerin toplu bir güç oluşturduğu güçlü bir muhalefet oluşturmak istiyordu. Bu amaçla bütün aşırı sağcılar ve milliyetçileri bir çatı altında toplamak için 1963’te bir Ulusal Aday Girişimi Komitesi (*Comité d’initiative pour une Candidature Nationale*) adıyla bir komite kuruldu (De Clair, 1999, 29). Le Pen’in aktif bir şekilde çalıştığı bu Komite Jean-Louis Tixier-Vignancour (1907-1989) için çalıştı. Cezayir’in Fransız sömürgesi olarak kalması için mücadele eden Tixier-Vignancour de aynı zamanda Nazilerle işbirliği yapan Fransız Vichy Hükümeti’nin eski enformasyon sekreterinin yardımcısıydı. Yani Tixier-Vignancour’un aşırı sağla ilişkisi resmiydi (Cohen ve Péan, 2012).

Tixier-Vignancour’un seçim kampanyasının başında olan ve kampanyayı yöneten Le Pen, aşırı sağcılarını bir aday ve bir hareket etrafında toplama konusunda ciddi bir başarı yakaladı. Bu aşırı sağ hareket aynı zamanda neo-faşist bir hareket olan 1964’te kurulan *Occident ve Europe-Action* hareketlerini de kapsıyordu (De Clair, 1999). Bu çalışmalar sonucunda Tixier Vignancour 1965’teki seçimlerde % 5.3 oy almayı başardı.

4. BULANJİST HAREKET (1886-1889)

Tixier ve Pujadist Hareket’in kaynağı da Fransa’da 19. Yüzyılda gelişen milliyetçi, monarşist, sömürgeci aşırı sağcı ve popülist hareketlere dayanmaktadır. Bu hareketlerin en bilineni ise Bulanjist Hareket’tir. Bulanjizm (*Boulongisme*); General Georges Ernest Jean-Marie Boulanger’in liderliğinde, 1886 ve 1889 yılları arasında, rejime muhalif grupları bir araya getiren siyasi bir hareket olarak anılmaktadır. Milliyetçi, militarist, monarşist ve Bonapartist sağcı popülist bir hareket olarak bilinen Bulanjist Hareket, Üçüncü Cumhuriyet’e muhalif olan çok farklı kesimleri bir hareket etrafında toplamayı başarmıştır.

19. Yüzyılın ikinci yarısından itibaren sanayileşme sürecine giren Fransa’da üretim ilişkilerinde yaşanan değişim ve dönüşüm sürecinde radikal sağ hareketler de destek kazanmış ve bu değişim dönüşümle birlikte aynı zamanda 1880’li yıllarda Fransa’yı sarsan ciddi bir ekonomik kriz yaşanmıştır. Böylece sanayileşme süreci ve ekonomik krizlerden olumsuz etkilenen küçük esnaf ve tüccarlar; bu süreçteki bütün olumsuzlukları Cumhuriyet Yönetimi’nin politikalarının sonucu olarak algılamış ve Cumhuriyete tepki duyarak sistem karşıtı ve milliyetçi ve monarşist görüşlere destek vermişlerdir. Bu süreçten olumsuz etkilenen esnaf ve zanaatkârların sorunlarından istifade eden General George Boulanger bu tepkilerden yararlanarak tepkileri bir siyasi harekete kanalize etmiştir. Bu hareket Bulanjizm olarak bilinmektedir. Dolayısıyla Fransa’da o dönem meydana gelen ekonomik kriz, maaşlarda yaşanan düşüş ve işsizlik; sistemi eleştiren Boulanger’a desteğin artmasına neden olmuştur. Böylece militarist ve milliyetçi, kralcı ve Bonapartist görüşler savunan aşırı sağcılar, Üçüncü Cumhuriyet’e karşı anti-parlamentarizmi savunmuşlardır. Aynı zamanda laik değerlere karşı olan bu aşırı sağcılarının bir kısmı laikliğe karşı Katolik Hristiyan değerleri savunmuşlardır. Bütün cumhuriyetçileri ve değerlerini “çürümüş” olarak suçlayan bu milliyetçilerin sloganı daha sonra gelişen ve halkı “çürümüş elitler” ve “çürümüş kurumlara” karşı ayaklanmaya çağıran popülist partiler tarafından da kullanılacaktır.

Bu dönemde sanayileşme sürecinden geçen Fransa’da bir yandan ekonomik krizler ve ciddi bir

yoksullaşma yaşanırken, buna bağlı olarak ciddi toplumsal alt üst oluşlar da yaşanmaktadır. Bu yüzden ülkenin içinden geçtiği üretim ilişkilerinin değişmekte olduğu bu süreçte ciddi ekonomik kayıplar yaşayan esnaf ve zanaatkarlar sorunları Üçüncü Cumhuriyet'e yükleyen bu hareketin peşine takılmışlardır. Buna karşın hem sağ hem de sol kesimlerin katılımıyla oluşan bir tür koalisyon olarak görülen Bulanjist Hareket; anti parlamenter ve popülist özellikleriyle dikkat çekmektedir.

Bulanjist Hareket toplumun farklı kesimlerinde büyük memnuniyetsizliklerin yaşandığı, farklı birçok talebin cevap bulamadığı çalkantılı bir dönemde gelişmiştir. 1871'de Almanya ile yapılan savaşta mağlup olan Fransa bu mağlubiyeti bir türlü içine sindirememiş ve bunun intikamını almak için yanıp tutuşan geniş bir halk kitlesi oluşmuştur. Bunun yanı sıra ciddi bir ekonomik krizin yaşandığı bu dönemde yeni kurulan Üçüncü Cumhuriyet de henüz kurumsallaşamamıştır. Yine bu dönemde ortaya çıkan yolsuzluklar halkın yöneticilere güvenini sarsmıştır. Bütün bu gelişmeler bir türlü Üçüncü Cumhuriyet'in içselleştirilmesine olanak vermemiş ve parlamenter demokrasiye karşı bir güvensizlik ve tepki gelişmiştir. Ayrıca sanayileşme sürecinde olan Fransa'da işini ya da gelirin büyük bir kısmını kaybeden küçük esnaf ve zanaatkarlar seri üretime geçişle birlikte yaşanan değişimler, maaşların düşüklüğü ve ekonomik krizin sorumlusu olarak da Cumhuriyeti görmektedir. Bu şartlar altında doğan Bulanjist Hareket, Fransa'nın geçmişteki milli ihtişamının restorasyonu, Fransız siyasi hayatının çürümüş siyasetçilerden temizlenmesi, sömürenlere karşı istismar edilenlerin savunulması gibi söylemleriyle tüm bu taleplerin karşılanacağına dair bir umuda dönmüştü (Saç, 2017, 262).

Kırsal kesimde özellikle monarşistlerin yoğun olduğu Bulanjistlerin darbe çağrısı yapmaları dikkat çekerken, Hareketin Paris'teki destekçilerinin daha çok popülist cumhuriyetçi olmaları dikkat çekmektedir. Ancak toplumun farklı kesimlerinden oluşan bu tepkisel hareketin bazı ortak talepleri bulunmaktadır. Cumhuriyete yönelik tepkileri ortak siyasi talepler etrafında siyasi bir harekete dönüştüren General Boulanger, 1888'de ordudan atıldıktan sonra 27 Ocak 1889'da Paris'ten büyük bir oyla (en yakın rakibine yaklaşık 100 bin oy farkla) vekil seçildi (Vardar, 2004). Böylece 'general rövanş' lakabıyla ünlenen Boulanger kısa sürede Parisli kalabalıkların idolü haline geldi (Saç, 2017, 262).

Boulanger'nin ölümünden sonra hareketi dağılmasına karşın kendisinin takipçisi olduğunu dillendiren hem sağdan hem soldan birçok isme kaynaklık etti. Çünkü Bulanjizm bir koalisyondu ve sol ona beyin ve kas gücü sağlarken, sağ kesim ise oy ve para vermişti (Davies, 2002, 65).

Boulanger'nin siyasi savruluşu ve söylemlerindeki muğlaklık tamda popülizmin doğasına uygun bir şekilde hem sağdan hem de soldan insanların bir araya gelmesini sağlayarak bu koalisyonu mümkün kılıyordu. Boulanger'nin söylemlerindeki muğlaklık siyasi sahnede çok farklı uçlara savrulmasına yol açacak boyutlardaydı. Bu ironik durum popülizm gibi Boulanger'nin durumunu da açıklıyordu. Savaş Bakanı olarak orduyu cumhuriyetleştirme amacıyla görevlendirilmiş olan General Boulanger sonunda Üçüncü Cumhuriyeti yok etmeyi amaçlayan bir hareketin liderine dönüşmüştü (Davies, 2002). Üstelik Boulanger'nin gücünün kaynağı da bizatihi onun bu muğlaklığından geliyordu (Saç, 2017, 264).

Boulanger, parlamentoyu aşacak şekilde doğrudan demokrasiyi, güçlü devleti, milliyetçiliği, yabancı ve Yahudi düşmanlığını öne çıkaran bir söylem kullanıyordu. Tüm bunları yaparken de mevcut sistemle sıradan halk arasında temel bir antogonizma kurarak mevcut düzeni değiştirmeyi vadediyor ve vaatleri de geniş kesimler tarafından destek buluyordu. Bulanjist Hareketi popülist yapan diğer bir önemli unsur da halk kitleleri ile siyasal elitler arasında kurduğu antagonistik söylemde yatıyordu (Vardar, 2004).

Propagandasından alınan aşağıdaki satırlar aslında kendisinden çok daha fazla bir anlam taşıyan Bulanjist Hareketi anlamaya yardımcı olacaktır: *Fransa hasta ve çökmüş durumda. Adaylığımı engellemek isteyen parlamenterler seçileceğimi görünce paniklemiş durumdadılar. (...) Yozlaşmış, entrikalarla dolu parlamento iş görmez durumda. Parlamenterler insanların ilgilerine, dertlerine kayıtsız acımasız ve benciller. Ben ve Fransa şunu istiyoruz...."* (Saç, 2017, 264).

Görüldüğü gibi General Boulanger kendi kaderini bizatihi Fransa'nın kaderiyle özdeşleştirmekte ve sıradan insanlar ile elit olarak tarif ettiği politikacılar arasında bir antogonizmaya yaslanmaktaydı. Generalin seçim programına bakıldığında da benzer bir durum söz konusu olduğu görülmektedir. Bulanjist Hareketin programında Boulanger nedir sorusuna; iş, özgürlük, dürüstlük, hak, halk ve barış cevabı verilmektedir. Bulanjizm ile ilgili metinlerin büyük bir kısmı Bulanjizm'in Boulanger'den fazla şeyler olduğunu göstermektedir. Bir lideri popülist yapan şey de tam olarak kendisinden çok daha fazla anlamı içinde barındırmasında yatmaktadır. Zira birbiriyle çelişen birçok talebin herhangi bir isimde cisimleşmesini sağlayan da esasen ona yüklenen bu aşırı anlamdır.

Bulanjist Hareket ile Ulusal Cephe'nin geliştiği sosyo-ekonomik ve siyasi süreçlere bakıldığında her ikisinin de ortaya çıktığı dönemlerde birtakım benzerlikler olduğu görülmektedir. Bulanjist dönemin ortaya

çıktığı süreçte yaşanan sanayileşme süreci ve bunun getirdiği sosyo-ekonomik alt üst oluşların benzeri de Ulusal Cephe'nin ortaya çıktığı dönemde de gözlenmektedir. 1973'teki petrol krizinin ardından 1970'lerin ortasından itibaren "30 Şanlı Yıl"ın sona ermesi benzer bir durumu ortaya çıkarmaktadır. Bu süreci müteakiben 1970'lerin ortalarından itibaren gelişmeye başlayan ekonomik krizler ve 1980'lerde televizyonların yaygınlaşmaya başlaması, küreselleşme süreci beraberinde benzeri bir toplumsal değişim ve dönüşüm süreci getiriyordu.

Bu gelişmelere paralel olarak yolsuzluklara karışan siyasetçilerle ilgili haberler ekranlara yansırken siyasetçiler ve siyasi kurumlar güven yitirmeye başladılar. Böylece Bulanjist Hareketin benzeri söylemler kullanan Le Pen bu süreçte oylarını arttırmaya başladı. Le Pen de Boulanger gibi birbiriyle çelişkili birçok düşünceyi birbirine zıt birçok kesimi ve talebi (monarşi yanlıları, Katolikler, Cumhuriyetçiler, radikaller, sosyalistler, anarşistler, Bonapartçılar, esnaf, burjuvazi, proleter...) kendi şahsında eklemleyebilmeyi başarmış bir hegemonik güç örneği oldu (Saç, 2017).

Bulanjizm'in bir tepki hareketi olarak gelişmesini müteakiben Fransız aşırı sağ, Maurice Pujo ve Henri Vaugeois tarafından 1899'da kurulan *Action Française*⁴ dergisi ve Hareketi ile varlığını sürdürdü. Yukarıda belirtildiği gibi Pujadist Hareket'in lideri Pierre Poujade da *Action Française* dergisinin üyesiydi. Fransız Devrimi'nin savunduğu evrensel insan hakları ve demokrasi ile ilgili değerlere karşı çıkan bu aşırı sağcı hareket, Fransa'daki sorunların müsebbibi olarak Yahudileri, Masonları ve Protestanları işaret ediyordu. Avrupa'da 19. Yüzyılın sonunda bir yandan toplumsal değişim ve dönüşümler yaşanırken, parlamentarizmin gelişmesi ve oy hakkının genelleşmesi ile Yahudiler de Hristiyanlar gibi bazı temel yurttaşlık haklarına kavuşurken buna tepki gösteren kesimler antisemitizmin gelişmesine neden oldular. Aynı zamanda ekonomik krizlerin yaşandığı bu dönemde, bir yandan milliyetçilik yükselirken tarihsel olarak zaman zaman ayırimcılık dalgaları ile karşılaşmış olan Yahudiler ideal hedef haline geliyordu.

5. GRECE VE YENİ SAĞ

Fransa'daki ırkçı ve aşırı sağcılar İkinci Dünya Savaşı'nda Nazilerin yenilmesi ve toplum tarafından mahkûm edilmesiyle birlikte ciddi bir strateji değişikliğine gittiler. Yeni Sağ hareketin ideologlarından biri olan Alain de Benoist siyasi mücadele yerine toplumu dergicilik faaliyetleri üzerinden fikirlerle fethetme stratejisini benimsedi. Böylece 1963'te Dominique Venner tarafından kurulan ve 1966 yılına kadar aktif olan aşırı sağcı ırkçı ve milliyetçi *Europe-Action* hareketi ve dergisi etrafında toplanan aşırı sağcılar, 1968'den itibaren "*Nouvelle Ecole*" ve 1970'ten itibaren "*Elements*" dergilerini yayınlamaya başladılar. Yeni Sağ hareketten 40 kişilik bir grup entelektüel ve militan bu dergilerin yanı sıra aynı yılın (1968) Mart ayında GRECE'yi (*Groupement de Recherche et d'Etudes pour la Civilisation Européenne*-Avrupa Medeniyeti İçin Araştırma ve Çalışma Grubu) kurdular. Ancak Yeni Sağın ana düşünce kuruluşu olan GRECE resmî olarak 1969'da açıldı.

GRECE'in amacı İkinci Dünya Savaşı sonrasında ciddi bir meşruiyet krizi yaşayan ırkçı görüşlere meşruiyet kazandırmaktı. Nazi imha kamplarının keşfedilmesinden ve dekolonizasyon sürecinin tamamlanmasından sonra aşırı sağ ciddi biçimde itibar kaybetmiş ve mahkûm edilmişti. Bu yüzden GRECE beyaz ırkın üstünlüğünü savunan görüşleri yeniden doğrulamak amacıyla, sosyoloji ve etnoloji gibi disiplinlerle ırkçılığın güncellenmesi üzerinde çalışıyordu. Fakat İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ırkçı görüşlerin çürütülmesi ve toplumsal desteğini kaybetmesi gibi nedenlerden dolayı bunları yeniden topluma kabul ettirmek de kolay değildi. Bu yüzden GRECE 19. Yüzyılın biyolojik ırkçılığını kültürel alana kanalize ederek ırk teriminin üzerini örtecek bir şekilde kültür terimini kullanmaya başladı. Bu noktada başlangıçta herhangi bir kültürün üstünlüğünü ileri sürmekten ziyade dönemin ruhuna uygun olarak kültürel çeşitlilik gündeme getiriliyor ve kültürel çeşitliliği korumak üzerinden ise kültürel özelliklerin korunması gerektiğine yönelik görüşler üretilerek savunuluyordu.

Taguieff'in analizine göre, GRECE'in kültürel farklılık hakkını öne çıkaran söylemi ona emperyalist tek tipliliğe karşı halkların kültürlerini ve özgünlüğünü savunan bir görünüm kazandırarak meşrulaşmasına olanak sağlamıştır. Bu ideolojik yeniden yapılanma, Alain de Benoist kulübünün kendisini sömürgecilik zamanının yayılcı ve genişlemeci sömürgeci milliyetçiliğinden kopartarak kendisini eski sömürgeci savaşların oluşturduğu Ulusal Cephe üyelerinden uzaklaştırmaya yönlendirdi. Gösterilen toleransın, yalnızca bireyin kolektivitesinin bir belirlenmesini ima eden, etnik olarak doğrulanmış varlıklar ile ilgili olduğu belirtilmelidir. Bu perspektifte, "GRECE'ciler", "homojenleştirici evrenselliği" ve insan hakları ilkelerini "kalıtsal kolektif kimlikler" in önceliğine saygı göstermediği gerekçesiyle eleştiriyorlardı. Bu

⁴ Solcu entelektüellerin Dreyfus olayında Alfred Dreyfus adına müdahalesine karşı tepki veren milliyetçiler *Action Française*'i kurdular. Charles Maurras Fransız Hareketi'ne katıldı ve bu onun ana ideolojisi oldu. Maurras'ın etkisi altında, Fransız Hareketi kraliyetçi, karşı-devrimci, parlamento karşıtı bir hal aldı.

nedenle, ister bireysel ister kolektif olsun, “kültürel açıdan uyumsuz” kabul edilen göçmenleri dışlıyor ve hatta göçmenlerin entegrasyonuna bile karşı çıkıyorlardı. Bu ayrımcı boyut, Taguieff tarafından “mixofobik” (melezleşme düşmanlığı) olarak tanımlanan yeni bir ırkçılık biçimini ortaya koymaktadır. Farklılıkçılık olarak da bilinen bu örtük ırkçılık böylece günümüze kadar gelişerek toplumun geniş kesimlerine yayıldı. Burada, insan haklarından (eşitlikçilik, evrenselcilikten), bireyin haklarına saygı duyulması, etnik türün bütünsel varlıklarına ve bir toparlanmaya çağırın ilkelerin bir dönüşümü görülmektedir (Taguieff, 1987; De Benoist ve Champetier, 1999).

Yeni Sağ hareketin fikirleri GRECE gibi üretken düşünce kuruluşlarının tezgâhında olgunlaşarak gelişti ve yayıldı. Sol aydınların faşizmin yeni yüzü diye dışladığı Alain de Benoist’ın çizgisi GRECE gibi kuruluşlar ve dergiler sayesinde yavaş yavaş çeperden merkeze doğru yaklaşarak gençlere ulaşıyordu. Böylece Yeni Sağ’ın ırkçı fikirleri özellikle öğrenciler içerisinde kendine yer buluyordu. Bireylerin ve kişilerin devraldıkları mirasa dayanarak eşit olmadıkları görüşünü benimseyen Yeni Sağ, aslında buna dayanarak ırkların ve ulusların eşit olmadığı görüşünü yayıyordu. Tabii bu eşit olmama durumu beyaz Avrupalıların üstünlüğü düşüncesi ile anlam buluyordu. Yeni Sağ’ın ana düşünce kuruluşu olan GRECE görünüşte Avrupa kültürünü araştırma ve geliştirmek için kurulmuştu. Ancak GRECE gerçekte Hint Avrupa Uygarlığı’nın kazanımlarını yeniden canlandırmak, faşizm ve Nazizm sonrası sağa yeni bir doktrin ve kültürel ağırlık kazandırmak için çabalıyordu (Atikkan, 2017, 92-93).

Günümüzdeki Avrupalıların kökenlerinin Kuzey kabileleri ve Cermanik halklar ile Hint Avrupalılara dayandığını hala savunan GRECE, Avrupalıların üstün olduğu görüşünü savunuyordu (Camus, 1998, 20). Elbette Yahudiler ve göçmenler gibi topluluklar bunların, beyaz Avrupalıların ataları olarak gördüklerinin dışında kalıyordu.

Artık “anti-emperyal” bir döneme geçildiğini benimseyen Yeni Sağ, bu kabulün sonucu olarak da “kimsenin kimseye hükmedemeyeceğini” kabul etti veya kabul etmiş gibi görünmeye başladı. Bu kabul, aslında bir anlamda Cezayir’in 1962’de Fransa’dan bağımsızlığını kazanmasının ortaya çıkardığı bir dersten geliyordu. Ayrıca bu dönemde, biyolojik ırkçılık da artık (Nazilerin Yahudilere karşı uyguladığı) soykırım (Nihaî Çözüm) dehşeti sonucu cazibesini kaybetmiş ve toplumun geniş kesimleri tarafından mahkûm edilmişti. Dolayısıyla Alain de Benoist, 1970’lerde beyaz, siyah ve sarı gücü yeniden ele alarak eşit ölçüde değerlendirmek zorunda kalmıştı. Eski tür biyolojik ırkçılığın alıcısının artık kalmadığını fark eden Yeni Sağ artık halklar ve kültürlerin “farklı olma hakları” olduğunu -en azından görünüşte- kabul etmek zorunda kalmışlardı. Diğer bir deyişle kapitalizmin asimilasyoncu mantığı, devletin halkları tek tipleştirilmesi, Amerikanlaştırma ya da yeni ortaya çıkmakta olan Avrupa entegrasyon (ilerde Avrupa Birliği’ne dönüşecek olan Avrupa Toplulukları) projesi karşısında halkların ve kültürlerin kendi kültürel farklılıklarını muhafaza etme hakları vardı. Ancak insanlar doğdukları yerlere aitlerdi. Hatta bazı durumlarda bir kaç kuşak önce atalarının doğdukları yerlere de ait olabilirlerdi. Bu ihtiyaçlar ve çakaralara göre formüle edilecekti. Dolayısıyla göç ve çok kültürlülük, “farklı olma hakkı”nı yok eden projelerdi. Yeni Sağ bu nedenle, tüm halkların ve kültürlerin (hatta yerlilerin) “farklı olma hakkını” savunuyordu. Buna karşın, ırkların karışmasına karşı çıkıyor ve kültürleri bir tür hava geçirmeyen mühürlü evrenler olarak görüyordu. Geçmişte sömürgeciliği ve “beyaz adamın” erdemlerini öven, ırkçı görüşler savunan Alain de Benoist, artık bu idealleri “farklı olma hakkı” ve küresel ölçekte kültürel çeşitliliğe zararlı oldukları gerekçesiyle eleştiriyordu.⁵ Bununla birlikte Yeni Sağın şimdi hem “göçmenler” hem de “yerliler” için kültürel bir kayıp anlamına geldiği gerekçesiyle göçmenliği eleştirmesi büyük bir ironiydi. Göçmenlik ve çok kültürlülüğe yönelik bu eleştirilerin sömürgeci projenin başarısız kalmasından sonra gelmesi ise manidardır.” (Yıldız, 2019).

Bu dönemde GRECE’cilerde göçmenlerin yerli topluluklar üzerinde yarattığı yanlış düşüncelerin, melezleşme ve kozmopolitliğin “tehlikelerine” karşı, “farklılaşan bir üçüncü dünyacılık” fikriyatının geliştiği görülmektedir (Taguieff, 1994). Göçmenliğin tedavisi artık ‘üçüncü dünya’ ülkelerini kalkındırmaktan geçmektedir. Bunun için Batılı ülkeler gerekli yardımı yapmalı ve göçleri kaynağında durdurmalıdır. Burada esas korku nüfus karışmasını ve melezleşmeyi önlemektir. Kültürel temeller her ne kadar anti-komünist olsa da, GRECE, artık “ana düşmanı” olarak adlandırdığı ekonomik liberalizm konusunda giderek daha eleştirel bir tutum takınıyor (De Benoist ve Champetier, 1999).

Bu arada eskiyen biyolojik ırkçılığın yerini kültürcülüğün almasını Frantz Fanon şöyle açıklıyor: Nazi döneminden sonra ve sömürgecilik suçlarının keşfedilmesinden sonra, biyolojik ırkçılık artık itibarını yitirdiği için ırkçılık biçim değiştirmek zorunda kaldı. Irkçı bakış açısı artık biyolojik nitelikteki mutlak

⁵ Bknz: Alain de Benoist, *Comment peut-on être païen?*, Paris: Albin Michel, 1981; Alain de Benoist, *Europe, Tiers monde, meme combat*, Paris: Robert Laffont, 1986.

farklılıklar aracılığıyla desteklenemediğinden, kültürel nitelikteki farklılıkların varlığının doğrulanmasına dayanmaya başladı. Ayrıca kaba, ilkel ve basit ırkçılığın biyolojik olarak bulunduğu iddia edilen doktrinin maddi temelleri de yetersizdi. Şimdi geçmişte yapılan araştırmalar üzerine kafa yormak ve onları yeniden ele almak da son derece sıkıcı olacaktı. Kafatası yapılarının karşılaştırılması, beyin oluklarının miktar ve konfigürasyonu, kabuğun hücresel tabakalarının özellikleri veya omurların boyutları gibi şeyleri yeniden ele almak son derece sıkıcı olacaktı. Dolayısıyla rasyonel ırkçılık kültürel ırkçılığa dönüşüyor. “Batı değerleri”, “hilale karşı olan haç” üzerinden mücadelesini sürdürüyor (Fanon, 2011,716).

GRECE siyasal anlamda kapitalizm ve sosyalizmi eşit bir temele sokarak, bir “Üçüncü Yol” öneriyordu. Bu, “popüler özlemler” ile ilgili olarak eskimiş siyasi bölünmeleri reddetmesine neden oluyor, çünkü siyaset artık “temel yapılar” a uyum sağlamak zorundaydı (De Benoist ve Champetier, 1999). Aynı zamanda, anti-kapitalist bir dünya için ABD’nin silahlı kolu olarak algılanan NATO’ya da karşı çıkan GRECE bunu meşrulaştırmanın yolunu da arıyordu. Ayrıca GRECE’in fikirleri yeni bir emperyalizmi ve devletsiz bir ekonomik liberalizmi simgeliyordu. Bu ideolojik yenileme, GRECE’in Ulusal Cephe ile ilişkilerini 1980’lerin sonuna kadar giderek artan bir şekilde çatışmaya soksa da vizyonları 1990’ların başından itibaren daha yakın olacaktı.

Alain de Benoist’in görüşleri Yeni Sağ hareketi içinde Ulusal Cephe konusunda görüş ayrılıklarına neden olsa da, zamanla Yeni Sağı yönlendiren önemli temaların siyasete mal olmasına olanak sağladı. “Üçüncü Yol” söylemini sıklıkla kullanan Alain de Benoist’nün kitapları birçok dile çevrilerek Avrupa’daki aşırı sağcı çevrelerde geniş bir okuyucu kitlesine ulaştı. Küreselleşmenin toplumları homojenleştirme tehlikesine karşı farklılıkların korunması fikrini popülerleştirdi. Bu tasavvura göre farklılıklar o kadar değerliydi ki koruma altına alınmalı ve gelişmelerine olanak sağlanmalıydı. Alain de Benoist’ya göre; umut ancak bir toplumun ortak özelliklerinin kabulü, geçmişteki mirasın manen sahiplenilmesi, köklerin ve belirli kültürlerin bilincine varılmasıyla mümkündü. Yeni Sağın bu kuramcısının “farklılık hakkı” konusundaki düşüncesi; halkların ve bireylerin farklılığının benimsenmesi; kişiliği, kimliği ve insanı farklı yapan her şeyi kabul etmekten geçiyordu. Alain de Benoist’ye göre kendisinin eskiden savunduğu ırkçılık ise farklılığın reddiydi. Burada dikkat edilmesi gereken özellikle göçmenler açısından farklı sonuçlar doğuracak çok önemli bir ayrıntı vardı. Yeni Sağ’ın liberal görünümlü manifestosu her kültürün mümkünse kendi toprakları üzerinde gelişmesini savunuyordu (Atikkan, 2017, 93).

SONUÇ

Yeni Sağ yerine göre veya bazı konularda örtülü bir şekilde, yerine göre ve bazı konularda açıkça göçmenlere karşı pozisyon aldı. Göçmenlerin kültürel haklarının ancak köken toprakları üzerinde olabileceğini savunan Yeni Sağ böylece Avrupa’yı göçmenlerden temizlemeyi umuyordu. Bu arada göçmenlerin yarattığı kozmopolitcilik “tehlikesine” karşı, “farklılaşan bir üçüncü dünyacılık” fikriyatının geliştiği de görülmektedir (Taguieff, 1994). Avrupa kimliğini yaralamakta olan göçmen sorununun tedavisi artık “üçüncü dünya” ülkelerini kalkındırmaktan geçmektedir. Bunun için Batılı ülkeler gerekli yardımı yapmalı ve göçleri kaynağında durdurmalıdır. Burada esas korku nüfusun karışmasını ve melezleşmeyi önlemektir. Kültürel temelleri her ne kadar anti-komünist olsa da, GRECE, artık “ana düşmanı” olarak adlandırdığı ekonomik liberalizm konusunda giderek daha eleştirel bir tutum takınıyor (De Benoist ve Champetier, 1999).

Bu arada ekonomik kalkınma modeli haline gelen tüketici toplumun modeli ulusların kültürel kimliğine tehdit oluşturacak ve “piyasa değerini tüm ortak yaşamın egemen otoritesi” haline getirecektir. Müdahale edilmeyen, düzenleyici kısıtlamalardan kurtulmuş olan bireysel ve ekonomik dürtüler, genelleşmiş bir rekabete ve dolayısıyla sosyal bağın parçalanmasına yol açacaktır. Bununla birlikte, bu vizyona göre, yalnızca köklü geleneksel toplulukların aynı kültürel veya etnik kökene sahip bireyleri bir araya getirerek etkin bir sosyalleşmeyi eski haline getirme olasılıkları olacaktır.

Gramsci’den ve 1933’te Hitler’i destekleyen Schmitt’in görüşlerinden etkilenen Yeni Sağ’ın savunucuları, “düşünce laboratuvarlarını” ele geçirdikleri takdirde, iktidarı da alabileceklerine inanıyorlardı. Böylece aşırı sağcıların şiddetli sokak taktiklerini ve terörünü reddederek sömürgeciliğe destek vermeye de son veren Yeni Sağcılar imaj yenileyerek iktidarı ele geçirme stratejisini benimsediler (Yıldız, 2019).

Her biri farklı tonlarla gençleri Yeni Sağ’ın düşünceleri etrafında örgütlemeye çalışan dergiler ve GRECE gibi kuruluşlar özellikle göçmenlerin Avrupa’dan atılması konusunda netti. Böylece Yeni Sağ, göçmenler konusundaki politikalarını Ulusal Cephe üzerinden yaymaya ve meşrulaştırmaya çalışıyordu. 1980’lerde Ulusal Cephe güçlendikçe Yeni Sağ’ın görüşleri yavaş yavaş gelişmeye ve yayılmaya başladı.

Siyasal ve ekonomik olarak anti-liberal olan Yeni Sağcıların bir kısmı daha sonra 1980'lerde açılan *Figaro Magazin* etrafında toplandılar. Bunların bir kısmı zamanla siyasi ve ekonomik olarak parlamenter sağ görüşleri savunur oldu (Camus, 1998, 20). Ancak büyükbir kısmı gittikleri yerler Yeni Sağ'ın temel görüş ve yaklaşımlarını da taşıdılar.

KAYNAKÇA

- Albertini, D., Doucet, D. (2014). *Histoire du Front National*. Paris: Edition Tallandier.
- Atikkan, Z. (2017). *Avrupa Benim*. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Betz, H.G. ve Immerfall, S. (1998). *The New Politics of the Right, Neo-Populist Parties and Movements in Established Democracies*. USA: Palgrave Macmillan.
- Camus, J.Y. (1998). *L'Extreme Droite Aujourd'hui*. Paris: Les Essentials Milan.
- Camus, J.Y. (2014). Önsöz, (in) *Aux Racines du FN, Histoire du Mouvement Ordre Nouveau*. Nicolas Lebourg, Jonathan Preda, Joseph Beaugard, Paris: Jean Jaures Fondation.
- Cohen, P. ve Péan, P. (2012). *Le Pen, Une histoire française*. Paris: Robert Laffont.
- Crépon, S., Dézé A. Ve Mayer, N. (2015). Conclusion/Quelles perspectives pour le Front National?. Sylvain Crépon, Alexandre Dézé, & Nonna Mayer. (Eds) *Les faux-semblants du Front national: Sociologie d'un parti politique*, Paris: Presses de Sciences Po.
- Davies, P. (2002). *The Extreme Right in France, 1789 to the Present*. Londra: Routledge.
- De Benoist A. ve C. Champetier, C. (1999). Manifeste: la Nouvelle droite de l'an 2000. *Eléments*. No:94.
- De Benoist, A. (1981). *Comment peut-on être païen?*. Paris: Albin Michel.
- De Benoist, A. (1986). *Europe, Tiers monde, meme combat*. Paris: Robert Laffont.
- De Clair, E. G. (1999). *Politics on the Fringe: The People, Policies, and Organization of the French National Front*. Duke University.
- De Gaulle, C. (1973). *Discours et Messages*. Avec le Renouveau (Mai 1958-Juillet 1962).
- Douglas J. (2003). Obituary-Pierre Poujade: Shooting star of a 1950s small traders' revolt. *The Guardian*, 28 Ağustos 2003.
- Fanon, F. (2011). *Racisme et Culture: Pour la Révolution Africaine*. Paris : La Découverte.
- Goodliffe, G. (2012). *The Resurgence of the Radical Right in France*. New York: Cambridge University Press.
- Irvine, W. D. (1989). *The Boulanger Affaire Reconsidered*. New York: Oxford University Press.
- Koomen, W., Pligt, J. V. D. (2015). *The Psychology of Radicalization and Terrorism*. London: Routledge.
- Le Monde, 15 Mayıs 1970.
- Lipsedge, M.S. (1956). The Poujade Movement. *The Contemporary Review*, Şubat 1956.
- Liz Fekete, L. (2018). *Europe's Fault Lines, Racism and the Rise of the Right*. London: Verso.
- Müller, J.W.(2017). *What is Populism?*. U.K: Penguin Books.
- Owczarek, W. J. (2015). *Poujade and Poujadolf: Fears of Fascism in France's Fourth Republic*. Undergraduate Honors Theses.
- Poujade, P. (1955). *J'ai choisi le combat*, Saint-Céré: Société générale des éditions et des publications.
- Renton, D. (1999). Fascism in France?. *Contemporary Politics*, 5 (4).
- Richard Golsan, R. (1998). Introduction., Roland Golsan (Ed.), *Fascism's Return: Scandal, Revision and Ideology since 1980*, London: Lincoln.
- Rioux, J.P. (1981). La Révolte de Pierre Poujade. *L'Histoire*, 32.
- Roland Gaucher, R. (1995). *Les Nationalistes en France*. Cilt: I, Roland Gaucher éditeur.
- Saç, S. (2017). Front National: Radikal (Popülist) Sağdan (İlimli) Neo-Popülist Sağa. *Mülkiye Dergisi*, 41(1).
- Shields, J. G. (2000). *The Poujadist Movement: a faux 'fascism' Modern and Contemporary France*. Vol:8, No:1.
- Shields, J. G. (2004). An Enigma Still Poujadism Fifty Years On French Politics. *Culture & Society*, Vol. 22, No. 1.
- Sirinelli, J.F. (1995). *Vie politique française au xxe siècle*. Paris: Presses Universitaires de France.
- Sylvain Crépon, S. (2007). Le nouveau discours populiste du Front national. Origines et significations d'une réémergence idéologique. Jürgen Hofmann und Michael Schneider (eds). *Arbeiter Innenbewegung und Rechtsextremismus*, Leipzig: Akademische Verlagsanstalt.
- Taguieff, P.A. (1987). *La Force du Préjugé*. Paris: La Découverte.
- Taguieff, P.A. (1994). *Sur la Nouvelle Droite*. Paris: Descartes & Cie.
- Vardar, D. (2004). *Aşırı Sağdan "Popülist Radikal Sağ"a Fransa Örneği*. İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Yıldız, Y. (2019). Etnopluralizm Yeni Sağın Entellektüel Kılıfı. *Fransız Sağı ve Etnik Çoğulculuk Üzerine, Tamir Bar-On ile Söyleşi*, 31 Ocak 2019, <https://perspektif.eu/2019/01/31/fransiz-sagi-ve-etnik-cogulculuk-uzerine/>, (Erişim: 20/04/2019).